

Онлайн тренінг

«Стратегічна екологічна оцінка – громадський інструмент контролю за розробкою документів державного планування»

22-23 лютого 2021

Формат занять

Курс складається з 7 тематичних занять та фінальної дискусії. Кожне заняття включає лекційну частину та практичне завдання, а також відповіді на запитання. Тривалість кожного заняття – 40 хв. Два заняття згруповані в блок тривалістю 1 год 20 хв. Тренінг складається з 4 блоків і триває 2 дні: 2 блоки в перший день і 2 в наступний. Між блоками заплановані 10-15-хвилинні перерви.

Цільова аудиторія

Представники українських неурядових організацій та об'єднань (правозахисні, жіночі, освітні тощо), як локальних так і всеукраїнських, галузевих, експертних та консалтингових асоціацій, профспілок та інших благодійних громадських організацій. Активна аудиторія, досвідчена у громадській роботі.

Отримані знання та навички

По завершенні занять слухачі:

- Матимуть чітке розуміння стратегічної екологічної оцінки (CEO) як одного з базових інструментів досягнення цілей збалансованого розвитку та як процедури, встановленої законом
- знатимуть правові основи, цілі, ключові принципи та методи реалізації CEO
- зможуть застосовувати отримані знання під час проведення кампаній громадських обговорень звітів з CEO конкретних проектів документів державного планування, зокрема, складання зауважень та пропозицій до обсягу CEO та самого звіту
- матимуть достатній обсяг базової інформації для вдосконалення знань про CEO

22 лютого 2021

Заняття 1

Загальне поняття про екологічну стратегічну оцінку (CEO) як базовий метод досягнення цілей збалансованого (сталого) розвитку. CEO як інструмент і як унормована процедура.

Ключ:

CEO як інструмент в комплексному управлінні ресурсами та довкіллям з метою забезпечення їх збереження та сталого використання на справедливій основі. В основу CEO покладено принципи екосистемного підходу (ЕП), який є ядром концепції збалансованого розвитку. Україна як сторона глобальної угоди зі сталого розвитку "Порядок денний 2030".

Заняття 2

Правові основи CEO, законодавче забезпечення, роль CEO у розробці стратегій розвитку.

Ключ:

Директива CEO (Директива 2001/42/ЄС), Протокол про Стратегічну екологічну оцінку до Конвенції ЄСПО. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Документи державного планування – плани та стратегії розвитку національного, локального чи галузевого рівня (ДДП) – не можуть розроблятися без врахування цілей збалансованого розвитку.

Перерва до 15 хв

Заняття 3

Міжнародний досвід та українська практика застосування СЕО. Мета, принципи та критерії здійснення СЕО.

Ключ:

Формування підходів та досвід застосування СЕО у США, ЄС та інших країнах. Перший досвід застосування СЕО в Україні - СЕО Стратегії розвитку Дніпропетровської та Львівської областей.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння збалансованому розвитку. Базовий принцип, визначений досвідом впровадження СЕО в країнах ЄС – пріоритетність екосистемного підходу, а також принципи превентивності, відповідальності, прозорості, комплексності, демократичності, об'єктивності тощо. Кількісні та якісні характеристики СЕО: просторові координати, конкретність цілей, ширина охоплення, часовий вимір, наукова обґрунтованість, інтеграція, прозорість тощо. Критерії здійснення та сфери охоплення СЕО, встановлені Протоколом СЕО до Конвенції ЕСПО, обсяг СЕО визначений профільним законом України.

Заняття 4

Етапи проведення СЕО. Об'єкти та суб'єкти, проблема неупередженості та конфлікту інтересів в процесі СЕО.

Ключ:

Об'єктом стратегічної екологічної оцінки є потенційний вплив на довкілля та людину планованого суспільного розвитку. Суб'єктом СЕО є державні органи та інституції, повноважні приймати рішення в межах визначених компетенцій, громади, на які можуть опинитися під впливом планованих стратегій, в разі можливого транскордонного впливу - держава походження та зачеплена держава. Етапи проведення СЕО визначені профільним законом. Роль неупередженості висновків СЕО як інструменту досягнення цілей збалансованого розвитку, конфлікт із поняттям «замовник» у профільному законі, який «забезпечує здійснення стратегічної екологічної оцінки проекту документа державного планування».

23 лютого 2021

Заняття 5

Визначення сфери охоплення та обсягу СЕО конкретного ДДП. Складання звіту про стратегічну екологічну оцінку ДДП

Ключ:

СЕО має бути частиною початкових етапів розробки ДДП, коли можливий розгляд альтернатив і варіантів дій до прийняття рішення. Обсяг звіту СЕО, процедура його підготовки.

Заняття 6

Методи та інструменти стратегічної екологічної оцінки

Ключ:

Методи СЕО – описові, аналітичні та методи залучення. Ключові інструменти – проведення досліджень, SWOT-аналіз, збір інформації (поточний стан довкілля та окремих екосистем, опис екологічних проблем), вивчення нормативної та законодавчої бази, стратегічних документів національного та регіонального рівня, огляд тенденцій розвитку, аналіз ризиків та антропогенного впливу (кумулятивний ефект), визначення алгоритмів налаштування балансу природно-господарських взаємодій, консультації тощо.

Перерва до 15 хв

Заняття 7

Консультації та громадське обговорення Звіту. Здійснення моніторингу затвердженого ДДП та індикатори наслідків його виконання.

Ключ:

Повнота, комплексність та об'єктивність СЕО забезпечуються, зокрема, шляхом консультацій із широким колом зацікавлених сторін. Під час здійснення процедури СЕО профільним законом визначені обов'язковими консультації з органами виконавчої влади різних рівнів у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я, а також з іншими органами влади. Обов'язковість забезпечення участі громадськості так і урахування відповідних результатів та висловленої нею думки, ряд недоліків вказаної процедури. Європейський досвід: включення до процесу консультацій наукового та експертного середовища, забезпечення широкої публічності, використання опитувань та фокус-груп. Подальші дії в разі затвердження ДДП згідно профільного закону. Порядок організації та зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, строки, кількісні та якісні показники, вжиття заходів для усунення негативних наслідків виконання ДДП визначені спеціальним документом, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України. Важлива роль громадськості у здійсненні незалежного моніторингу.

Підсумки тренінгу.

Закріплення матеріалу, кілька практичних вправ, дискусія, відповіді на запитання.

Тренер – Дмитро Іванов